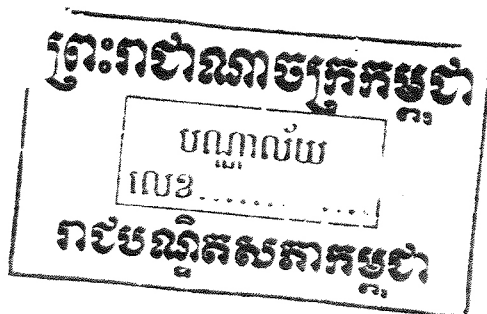

រាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា

វិវាទ កម្ពុជា-ថៃ (២០០៦-២០១២)
Cambodia-Thailand Conflict (2006-2012)

យង់ កៅ

និក្ខេបបទបណ្ឌិតវិទ្យាសាស្ត្រនយោបាយ
ឯកទេស ៖ វិទ្យាសាស្ត្រនយោបាយ

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ ៖ បណ្ឌិត សុខ ឌុប

ឆ្នាំ ២០១២

មាតិកា

	ទំព័រ
ឧទ្ទិសស្នាដៃ.....	viii
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ.....	ix
អំណះអំណាង.....	x
ពាក្យប្រើជាអក្សរកាត់.....	xi
មូលនិយសរង្វេប.....	xiii
Abstract.....	xiv
សង្ខេបនិក្ខេបបទ.....	xv
Summary.....	xxx
អារម្ភកថា.....	xlvi
សេចក្តីផ្តើម.....	១
១- លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ.....	១
២- ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ.....	៣
៣- គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៣
៤- ដែនកំណត់ និង វិសាលភាពនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ.....	៣
៥- វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ.....	៤
៦- សារៈសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ.....	៤
៧- រចនាសម្ព័ន្ធនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ.....	៥

ជំពូក១

ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃវិវាទ កម្ពុជា-ថៃ មុនឆ្នាំ២០០៦

១. ដំណាក់កាលសម័យអាណាព្យាបាលបារាំង.....	៨
១.១. មុនសម័យអាណាព្យាបាល.....	៨
១.២. សម័យអាណាព្យាបាល.....	៩
១.៣. ក្រោយសង្គ្រាមលោកលើកទី២.....	១៩
២. ដំណាក់កាលទីមួយនៃសង្គ្រាមត្រជាក់.....	១៩
២.១. ចលនាទាមទារឯករាជ្យរបស់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងសង្គ្រាមឥណ្ឌូចិន.....	១៩
២.២. ទំនាក់ទំនង កម្ពុជា-ថៃ ក្នុងក្រសែភ្នែកសហរដ្ឋអាមេរិក.....	២៤
២.៣. ទំនាក់ទំនង កម្ពុជា-ថៃ ក្នុងទិដ្ឋភាពនយោបាយអព្យាក្រឹត្យ របស់សម្តេចព្រះនរោត្តមសីហនុ.....	៣០

២.៤. ស្ថានភាពប្រឈមមុខរវាង កម្ពុជា-ថៃ លើបញ្ហាប្រាសាទព្រះវិហារ ក្នុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៥០ និង ១៩៦០.....	៣៣
៣. ទំនាក់ទំនង កម្ពុជា-ថៃ ក្រោយរដ្ឋប្រហារឆ្នាំ ១៩៧០.....	៣៤
៣.១. សាធារណរដ្ឋខ្មែរ.....	៣៤
៣.២. កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ.....	៤០
៤. ទំនាក់ទំនង កម្ពុជា-ថៃ ក្នុងដំណាក់កាលចុងក្រោយនៃសង្គ្រាមត្រជាក់ (១៩៧៥-១៩៨៩)..	៤១
៤.១. ស្ថានភាពនយោបាយតំបន់.....	៤១
៤.២. សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា.....	៤៥
៥. ចំណុចចាប់ផ្តើមនៃដំណើរការស្វែងរកសន្តិភាពរបស់កម្ពុជា.....	៤៩
៥.១. ការចរចាស្វែងរកសន្តិភាព.....	៤៩
៥.១.១. ការប្រជែងកម្លាំងអន្តរជាតិនៅឆ្នាំ១៩៨៦.....	៥០
៥.១.២. ជំនួបរវាងសម្តេចនរោត្តម សីហនុ និង លោក ហ៊ិន សែន នៅហ្វែរអង់តានជឺនីវ ប្រទេសបារាំង លើកទី១.....	៥២
៥.១.៣. ដំណើរឆ្ពោះទៅការផ្សះផ្សារនយោបាយភាគីខ្មែរទាំង៤.....	៥៣
៥.១.៤. ជំនួបរវាងសម្តេច នរោត្តម សីហនុ និង លោក ហ៊ិន សែន នៅហ្វែរអង់តានជឺនីវ ប្រទេសបារាំង លើកទី២.....	៥៥
៥.១.៥. ភាពមិនចុះសម្រុងរវាងសម្តេចនរោត្តម សីហនុ និង GCKD	៥៦
៥.១.៦. ជំនួបក្រៅផ្លូវការរវាងភាគីខ្មែរទាំង៤ នៅបូហ្គីវ នាខែកក្កដាឆ្នាំ១៩៨៨.....	៥៧
៥.២. ការប្រែប្រួលស្ថានភាពនយោបាយពិភពលោក.....	៦១
៥.៣. យុទ្ធសាស្ត្រនយោបាយទីក្រុងបាងកក ចំពោះអភិក្រមសន្តិភាពនៅកម្ពុជា.....	៦៤
៦. ដំណាក់កាលក្រោយការបោះឆ្នោតឆ្នាំ ១៩៩៣.....	៧២
៦.១. ឥរិយាបថនយោបាយមហាអំណាចលើបញ្ហាខ្មែរក្រហម.....	៧២
៦.២. ឥរិយាបថនយោបាយថៃលើបញ្ហាខ្មែរក្រហម.....	៧៥
៦.៣. ទស្សនៈនយោបាយកម្ពុជាចំពោះ ទំនាក់ទំនងរវាង ថៃ និង ចលនាចុងក្រោយរបស់ខ្មែរក្រហម.....	៨១
៦.៤. ដង្ហើមសេដ្ឋកិច្ចខ្មែរក្រហម ជាមួយនឹងប្រទេសថៃ.....	៨៤

ជំពូក ២
វិវាទកម្ពុជា-ថៃ

១. មូលហេតុនៃវិវាទ.....	៩០
១.១. ឥទ្ធិពលនយោបាយផ្ទៃក្នុងថៃ.....	៩០
១.១.១. គួនាទីរាជធិបតេយ្យថៃ នៅក្នុងសង្គមនយោបាយថៃ.....	៩១
១.១.២. គួនាទីយោធាក្នុងសង្គមនយោបាយថៃ.....	១០៤
១.១.៣. គួនាទីរបស់លោក ថាក់ស៊ីន ស៊ីណារ៉ាត់ ក្នុងសង្គមនយោបាយថៃ.....	១០៩

១.១.៤. ចលនាក្រុមអាវលៀង PAD.....	១១៣
១.១.៥. ចលនារបស់ រណសិរ្សរួមដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យប្រឆាំងនឹង អំណាចផ្តាច់ការ(UDD).....	១១៨
១.២. ឥទ្ធិពលនៃចរន្តជាតិនិយម.....	១២៣
១.៣. មោទនភាពពូជសាសន៍ និង វប្បធម៌.....	១៣១
១.៤. ការសរសេរសៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រ	១៣៥
១.៤.១. សៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រថៃ.....	១៣៥
១.៤.២. សៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជា	១៣៧
១.៥. ឥទ្ធិពលនៃចរន្តកូមិសាស្ត្រនយោបាយ.....	១៣៨
១.៥.១. វិវាទកម្ពុជា-ថៃ ក្នុង និង ក្រោយសង្គ្រាមត្រជាក់	១៣៨
១.៥.២. ឥទ្ធិពលនៃការប្រកួតប្រជែងកូមិសាស្ត្រនយោបាយក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍	១៤០
២. ករណីប្រាសាទព្រះវិហារ.....	១៥៤
២.១. ប្រវត្តិនៃការចូលកាន់កាប់ប្រាសាទព្រះវិហារពីសំណាក់ប្រទេសថៃ.....	១៥៥
២.២. ស្ថាតិកនៃការអនុវត្តសាលក្រមអន្តរជាតិ (ICJ) ឆ្នាំ១៩៦២	១៦១
២.៣. យុទ្ធសាស្ត្រថ្មីរបស់ប្រទេសថៃក្នុងការចូលកាន់កាប់ប្រាសាទព្រះវិហារ.....	១៦៤
២.៤. ដំណើរការនៃការអនុវត្តសាលក្រមលើវិធានការបន្ទាន់របស់ ICJ.....	១៦៨
៣. បញ្ហាព្រំដែន កម្ពុជា-ថៃ.....	១៧០
៣.១. បញ្ហាព្រំដែនគោក.....	១៧០
៣.២. បញ្ហាព្រំដែន និង ការកេងចំណេញនយោបាយ.....	១៧៣
៣.៣. បញ្ហាព្រំដែនសមុទ្រ និង ភាពមិនច្បាស់លាស់នៃតំបន់ត្រួតស៊ីគ្នា.....	១៧៥

ជំពូក ៣
យន្តការនៃការដោះស្រាយវិវាទ

១. ដំណោះស្រាយទ្វេភាគី.....	១៨៧
១.១. ទិដ្ឋភាពចាស់ និង ថ្មី នៃប្រក្រតីភាពទំនាក់ទំនងការទូត កម្ពុជា-ថៃ.....	១៨៧
១.២. ជំនួបផ្លូវការ និង មិនផ្លូវការរវាងថ្នាក់ដឹកនាំប្រទេសទាំងពីរ.....	១៩៤
១.៣. កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការព្រំដែនរួមកម្ពុជា-ថៃ JBC.....	២០០
១.៤. កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅកម្ពុជា-ថៃ GBC.....	២០៣
១.៥. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់កូមិភាគកម្ពុជា-ថៃ RBC.....	២០៩
២. ដំណោះស្រាយពហុភាគី.....	២១០
២.១. យន្តការភាគីទី៣.....	២១០
២.២. យន្តការអាស៊ាន.....	២១៥
២.៣. យន្តការអង្គការសហប្រជាជាតិ.....	២២៧
២.៤. យន្តការតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ICJ.....	២៤១

២.៥. ការចូលរួមរបស់ CAPDI.....	២៥៧
២.៦. គណៈកម្មការ ICC-Angkor.....	២៥៨
៣. យន្តការក្រៅផ្លូវការ.....	២៦០
៣.១. ទំនាក់ទំនងរវាងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និង អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលថៃ.....	២៦០
៣.២. ទំនាក់ទំនងអ្នកសារព័ត៌មានកម្ពុជា និង ថៃ.....	២៦០
៣.៣. ចលនាមហាជនកម្ពុជាលើជម្លោះ កម្ពុជា-ថៃ.....	២៦៤
៣.៤. ការទូតបាល់ទាត់.....	២៦៨
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន.....	២៧៣
គន្ថនិទ្ទេស.....	២៧៦
ឯកសារឧបសម្ព័ន្ធ.....	២៨៦

- ១- សេចក្តីប្រកាសរួម (Joint Communiqué) ១៨ មិថុនា ២០០៨
- ២- លិខិតផ្លូវការ របស់លោក Samak Sundaravej នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃធ្វើជូនសម្តេច ហ៊ុន សែន ថ្ងៃទី១៨ កក្កដា ២០០៨
- ៣- លិខិតផ្លូវការរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាធ្វើជូនលោក Samak Sundaravej នាយករដ្ឋមន្ត្រីថៃ ១៩ កក្កដា ២០០៨
- ៤- ព្រះរាជក្រឹត្យតែងតាំងលោក ថាក់ស៊ីន ស៊ីណារ៉ាត់
- ៥- លិខិតផ្លូវការរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាធ្វើជូនលោកជំទាវ Maria Luiza Ribeiro Viotti, ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ, ០៦ កុម្ភៈ ២០១១
- ៦- ផែនទីតំបន់គ្មានកងទ័ព (PDZ), ICJ, 18 JULY 2011
- ៧- សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា, ទាក់ទងនឹងសំណើរបស់កម្ពុជាសុំបកស្រាយសាលក្រម ថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៦២, ១៨ កក្កដា ២០១១
- ៨- Thailand's Secret Unilateral Boundary Line & Map Showing the International Boundary and Thai Unilateral Lines at the Temple of Preah Vihear
- ៩- ផែនទីឧបសម្ព័ន្ធ១ ដែលICJ ទាញសំអាងចេញដីកាសម្រេចឆ្នាំ១៩៦២
- ១០- រូបថតបង្ហាញសីមាព្រំដែនលេខ៣៤ ដែលអះអាងថា «ខុសទីតាំងដើម»